

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.gov.me/mp

INFORMACIJA

O POTPISIVANJU CEEPUS IV SPORAZUMA, SPORAZUMA ZA CENTRALNO- EVROPSKI PROGRAMI RAZMJENE ZA UNIVERZITETSKE STUDIJE ZA PERIOD 2025-2032

Podgorica, 12. septembar 2023. godine

Centralno-evropski program razmjene za univerzitetske studije je program razmjene za studente i nastavno osoblje iz zemalja članica Programa. Studijski boravci se odobravaju za redovne semestarske aktivnosti, koji mogu trajati od 3 do 10 mjeseci i za kraće studijske boravke u cilju izrade teze/disertacija ili realizacije zajedničkog projekta, u trajanju od 1 do 3 mjeseca. U okviru formiranih CEEPUS mreža, partnerski univerziteti mogu raditi na razvoju zajedničkih aktivnosti kao što su zajednički razvojni projekti, razvoj zajedničkih studijskih programa i organizovati ljetnje škole i ekskurzije. Crna Gora u programu CEEPUS učestvuje sa 165 mjeseci razmjene. Pravni osnov Program je međunarodni sporazum, koji potpisuju predstavnici svih zemalja članica Programa.

Crna Gora je članica Centralno-evropskog programa razmjene za univerzitetske studije od akademske 2005/2006. godine, dok je bio na snazi CEEPUS II Sporazum. Treća faza Programa je definisana CEEPUS III Sporazumom, koji je potpisan u Crnoj Gori, na 16. ministarskoj konferenciji, koja je održana u Bečićima 25. i 26. marta 2010. godine.

CEEPUS IV Sporazum temelji se na istoj viziji i programskim ciljevima kao i prethodni CEEPUS sporazumi, a to su:

- težnja za istinom, fundamentalna uloga nauke u stvaranju civilizacije i prenošenju znanja s generacije na generaciju kao posebno časna ljudska aktivnost,
- regionalna akademska razmjena kao važan instrument za prevazilaženje međusobnih stereotipa,
- dugoročna akademska saradnja kroz visokokvalitetne tematske mreže univerziteta, pružanjem odgovarajućeg okvira za mobilnost studenata, doktoranada, istraživača, akademskih nastavnika i univerzitetskog osoblja,
- napredak u priznavanju perioda studiranja u inostranstvu, kao i visokoškolskih kvalifikacija između univerziteta i podsticanje razvoja srednjoevropske dimenzije univerzitetskih nastavnih planova i programa i
- promocija regionalne saradnje u oblasti visokog obrazovanja u okviru Centralnoevropskog programa razmjene za univerzitetske studije.

Ugovorne strane imaju u vidu ključnu ulogu koju visoko obrazovanje igra u ispunjavanju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija, ciljeve Bolonjskog procesa za dalji razvoj Evropskog prostora visokog obrazovanja i Strateški okvir Evropskog prostora za obrazovanje i obuku, Istočno partnerstvo Evropske unije i Program Evropske unije Zapadnog Balkana o inovacijama, istraživanju, obrazovanju, kulturi, omladini i sportu.

Tekst Sporazuma je usaglašen na redovnim sastancima visokih predstavnika svih zemalja članica Programa, u koordinaciji generalnog sekretara Programa g-dina Mihala Šedla.

Zemlje potpisnice Sporazuma su: Republika Albanija, Republika Austrija, Republika Bugarska, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Češka Republika, Mađarska, Republika Moldavija, Crna Gora, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Poljska, Rumunija, Republika Srbija, Slovačka Republika i Republika Slovenija.

Prilog: Predlog Sporazuma o Centralno-evropskom programu razmjene za univerzitetske studije, koji stupa na snagu 1. maja 2025.godine i važi za period od sedam godina.

Sporazum
o
Centralnoevropskom programu razmjene za univerzitetske studije
("CEEPUS IV")

Ugovorne strane CEEPUS-a dijele sljedeće vizije:

- Potraga za istinom, fundamentalnom ulogom nauke u kreiranju civilizacije i prenošenju znanja sa generacije na generaciju kao naročito časnom ljudskom aktivnošću,
- Regionalna akademska razmjena kao važan instrument prevazilaženja zajedničkih stereotipa,
- Dugoročna akademska saradnja kroz kvalitetne univerzitetske mreže sa konkretnim temama, koja se ostvaruje obezbjeđivanjem adekvatnog okvira za mobilnost sudenata, doktoranada, istraživača, akademskog nastavnog osoblja i univerzitetskog osoblja,
- Pomoci u priznavanju perioda studiranja u inostranstvu kao i kvalifikacija visokog obrazovanja između univerziteta kao i podsticanje razvoja Centralnoevropske dimenzije univerzitetskog nastavnog plana i programa,
- Promocija regionalne saradnje u oblasti visokog obrazovanja u okviru Centralnoevropskog programa razmjene za univerzitetske studije (u daljem tekstu: "CEEPUS IV").

Ugovorne strane ostaju dosljedne:

- Ključnoj ulozi koju visoko obrazovanje ima u ispunjavanju ciljeva Održivog razvoja Ujedinjenih nacija,
- Ciljevima Bolonjskog procesa i njegovim komunikacijama, doprinoseći daljoj realizaciji agende Evropskog prostora visokog obrazovanja,

i uzimaju u obzir:

- Strateški okvir Evropskog prostora visokog obrazovanja za obrazovanje i obuku, Istočno partnerstvo EU i Plan EU za Zapadni Balkan za inovacije, istraživanje, obrazovanje, kulturu, mlade i sporte.

Ugovorne strane usaglasile su se o sljedećem:

Član 1

- 1) Saradnja između ugovornih strana u oblasti visokog obrazovanja i sa njim povezanog istraživanja, a naročito međuuniverzitetska saradnja i mobilnost, promovisaće se u skladu sa ovim sporazumom.
- 2) Saradnja iz stava 1, sa izuzetkom stipendija iz Člana 2 stav 6 i stav 7 ovog Sporazuma, sprovodiće se u okviru univerzitetskih mreža Centralnoevropskog programa razmjene za univerzitetske studije, na način definisan ovim Sporazumom.
- 3) CEEPUS IV stipendije su sveobuhvatni grantovi koji pokrivaju troškove života, troškove za laboratorijske preglede u skladu sa važećom praksom države domaćina, gdje je to primjenjivo, kao i smještaj i osnovno zdravstveno osiguranje, gdje je to primjenjivo, kao i smještaj i osnovno zdravstveno osiguranje, gdje je to primjenjivo, tokom boravka u državi domaćinu. CEEPUS IV stipendije biće u saglasnosti sa troškovima života u odgovarajućoj državi domaćinu i biće usklađene sa stepenom inflacije.
- 4) Nadalje, CEEPUS IV stipendije mogu biti i grantovi namijenjeni za troškove e-učenja, e-nastave kao i hibridnog učenja i održavanja nastave. Virtuelne stipendije komplementarne su fizičkoj razmjeni, u skladu sa nacionalnim pravilima i na način definisan u CEEPUS radnom program. U tom slučaju, stipendije CEEPUS IV ne moraju nužno da se koriste za svrhe mobilnosti.
- 5) Neće biti nikakvog prenosa novčanih sredstava između Ugovornih strana u okviru ovog Sporazuma. CEEPUS IV stipendije finansiraće država domaćin. Sva dodatna plaćanja za odlaske finansiraće zemlja porijekla, gdje je to primjenjivo. Dodatna plaćanja za odlaske mogu biti dodatna sredstva za putne troškove, dodaci za osjetljive, nedovoljno zastupljene ili osobe sa invaliditetom kao i druga dodatna plaćanja, gdje je to primjenjivo. Ugovorne strane i univerziteti koji učestvuju u programu ohrabruju se da obezbijede dodatno dobrovoljno finansiranje za CEEPUS IV aktivnosti.
- 6) U skladu sa ovim Sporazumom i proceduralnim pravilima koje usvaja Zajednički komitet ministara, Ugovorne strane će najavljivati broj stipendijskih mjeseci u kojima će se odvijati saradnja (što predstavlja internu „valutu CEEPUS programa”), i to jednom godišnje za svaku narednu akademsku godinu. Minimalan iznos valute CEEPUS programa biće 100 stipendijskih mjeseci.
- 7) CEEPUS IV stipendije ne obuhvataju režijske troškove, kao ni izdatke vezane za organizacione, odnosno administrativne aktivnosti. Ugovorne strane i univerziteti koji učestvuju u programu pozivaju se da dobrovoljno obezbede dodatno finansiranje za pokrivanje ovih troškova, odnosno izdataka.

8) CEEPUS IV stipendijski mjeseci mogu se iskoristiti za koordinacione sastanke CEEPUS IV mreža, ukoliko je to definisano CEEPUS programom.

Član 2

1) U ovom Sporazumu termin „Univerzitet“ označava visokoškolsku instituciju koja je priznata od strane nadležnog organa da pripada njenom sistemu visokog obrazovanja. Svaka Ugovorna strana će jednom godišnje prije svakog novog poziva za prijave dostaviti spisak univerziteta koji imaju pravo učešća u program CEEPUS IV.

2) U ovom Sporazumu termin „akademska godina“ označava period od 1. septembra jedne godine do 31. avgusta naredne godine. Početak i kraj akademske godine mogu da variraju u zavisnosti od nacionalnih regulativa ugovornih strana.

3) Studenti koji su upisani na univerzitet, bez obzira na oblast studija, imaju pravo korišćenja CEEPUS IV stipendija, zaključno do nivoa doktorata. Period studija, obuke, odnosno prakse odvijaće se pod uslovom da su krediti stečeni u toku perioda studija, obuke ili prakse u inostranstvu priznati i dodijeljeni od strane univerziteta domaćina svakog pojedinačnog studenta. Komercijalno preduzeće, istraživačka ustanova, vladina institucija ili druga organizacija u državi domaćinu može da služi i kao institucija domaćin, gdje je to primjenjivo i na način definisam CEEPUS programom.

4) CEEPUS IV program će podržavati mobilnost članova akademskog osoblja, tj. nastavnika, istraživača i/ili umjetničkog osoblja odgovarajućeg univerziteta, dodjeljivanjem CEEPUS IV stipendija, u cilju unaprijeđenja transnacionalne međuuniverzitetske saradnje i jačanja srednjeevropske dimenzije u nastavnim planovima i programima na univerzitetima.

5) CEEPUS IV stipendije se takođe mogu dodijeliti i članovima osoblja univerziteta koji učestvuju u CEEPUS mreži, u cilju unapređenja izgradnje kapaciteta u okviru mreže i organizovanja zajedničkih aktivnosti između CEEPUS IV mreže partnera, kao što je definisano CEEPUS programom.

6) Mjeseci stipendije koji se ne koriste u okviru CEEPUS mreža mogu se takođe dodijeliti studentima upisanim na kvalifikovani univerzitet van CEEPUS IV mreže i članovima fakulteta ili univerzitetskom osoblju kvalifikovanih univerziteta van CEEPUS IV mreže („Freemovers“) kako je definisano u odgovarajući program rada CEEPUS-a i pod uslovom da postoje posebni aranžmani za studiranje, podučavanje, nadgledanje ili vršnjačko učenje na takvom univerzitetu.

7) Svaka ugovorna strana može prihvatiti i priznati učešće studenata i nastavnika visokoškolskih ustanova iz neugovornih strana u aktivnostima CEEPUS mreže u skladu sa nacionalnim propisima i na osnovu individualne odluke ugovorne strane. Ugovorne strane mogu za svaku narednu akademsku godinu raspisati dodatne mjesece stipendiranja za ove aktivnosti, koje moraju biti vezane za realizaciju aktivnosti opisanih u odgovarajućem programu rada.

Ako Zajednički komitet jednoglasno utvrdi zajednički interes za saradnju sa određenom stranom koja nije ugovornica, studentima i nastavnicima sa visokoškolskih ustanova u takvoj trećoj strani mogu se dodijeliti mobilnosti, pod uslovom da dotična ugovorna strana ima nepotrošene mjesece stipendija u okviru CEEPUS mreža. Tamo gde je primjenljivo, takvi nepotrošeni meseci stipendije mogu se koristiti za mobilnost studenata i nastavnika trećih strana, kako je definisano u odgovarajućem CEEPUS radnom programu.

Član 3

1) Ovim se osniva Zajednički komitet ministara, u daljem tekstu „Zajednički komitet“, sastavljen od po jednog predstavnika svake od ugovornih strana. Zajednički komitet će biti odgovoran za sve mjere i odluke neophodne da bi se obezbijedila primjena ovog sporazuma, uključujući i odobravanje izveštaja o procjeni. Najmanje svake druge godine Zajednički komitet usvaja program rada za CEEPUS IV saradnju.

2) Zajednički komitet će se sastajati po potrebi, a najmanje svake druge godine. Zajednički komitet donosi svoj poslovnik. Komitet bira jednog od svojih članova za predsjednika na dvije godine. Može osnovati radne grupe potrebne za sprovođenje ovog sporazuma i odlučiti o njihovom sastavu.

3) Zajednički komitet će učiniti sve da postigne konsenzus o svim odlukama. Ako su iscrpljeni svi mogući napori, a nije postignut konsenzus, odluke će se, kao poslednje sredstvo, usvojiti dvotrećinskom većinom glasova prisutnih članova Zajedničkog komiteta (lično ili on-line).

4) Zajednička komitet jednoglasno donosi odluke o ukupnom iznosu CEEPUS IV stipendijskih mjeseci u skladu sa članom 1. stav 6.

Član 4

1) Odluke o postupku izbora CEEPUS IV mreža donosi radna grupa Zajedničkog komiteta.

2) Svaka ugovorna strana će osnovati nacionalnu komisiju akademika i/ili drugih stručnjaka za pomoć u procesu selekcije iz stava 1.

3) Svaka ugovorna strana će osnovati Nacionalnu CEEPUS kancelariju koja će imati sljedeće odgovornosti:

- a. Organizovanje implementacije CEEPUS programa u skladu sa odgovarajućim nacionalnim propisima i finansijskim nadležnostima.
 - b. Promovisanje i informisanje o programu i širenje rezultata saradnje na nacionalnom nivou.
 - c. Savjetovanje potencijalnih aplikanta u vezi sa mrežom saradnje i programa stipendiranja.
 - d. Prijem i formalna evaluacija prijave i organizovanje procjene mreže stručnjaka na nacionalnom nivou.
 - e. Dodjela i obrada stipendija prema odgovarajućem programu rada i nacionalnim propisima.
 - f. Organizovanje isplata u vezi sa stipendijama u skladu sa nacionalnim propisima i u skladu sa odgovarajućim finansijskim nadležnostima ugovorne strane.
 - g. Djeluje kao savjetnik tako što obaveštava dotičnu ugovornu stranu o najnovijim dešavanjima u CEEPUS saradnji.
 - h. Sprovođenje nacionalne evaluacije saradnje, gdje je to moguće, i doprinos ukupnoj evaluaciji saradnje.
 - i. Preduzimanje neophodnih mjera i radnji zajedno sa Centralnom CEEPUS kancelarijom kako bi se u potpunosti uskladili sa Evropskom uredbom o zaštiti podataka.
- 4) Ugovorne strane će obavijestiti Centralnu CEEPUS kancelariju o osnivanju svoje nacionalne CEEPUS kancelarije.
- 5) Nacionalne CEEPUS kancelarije će učestvovati na sastancima koje organizuje Centralna CEEPUS kancelarija.
- 6) Ugovorne strane će preduzeti mjere da obezbijede da njihova nacionalna CEEPUS kancelarija ima potrebna sredstva za obavljanje svojih funkcija.

Član 5

- 1) Ovim se osniva Centralna CEEPUS kancelarija u Beču. Centralna CEEPUS kancelarija ima pravnu sposobnost koja je potrebna za obavljanje njenih funkcija.
- 2) Rukovodilac Centralne CEEPUS kancelarije je generalni sekretar. Generalni sekretar će se, na prijedlog Republike Austrije, birati na period od sedam godina dvotrećinskom većinom glasova Zajedničkog komiteta. Generalni sekretar može biti zamijenjen prije isteka njegovog mandata jednoglasnom odlukom Zajedničke komisije.
- 3) Infrastrukturu potrebnu za obavljanje funkcija Centralne CEEPUS kancelarije, uključujući plate generalnog sekretara i osoblja kancelarije, finansira Republika Austrija.
- 4) Troškove za predstavnike ugovornih strana ili bilo koje osoblje upućeno u Centralnu CEEPUS kancelariju snosi odgovarajuća ugovorna strana.

5) Ugovorne strane se podstiču da obezbijede dobrovoljno finansiranje aktivnosti Centralne CEEPUS kancelarije radi daljeg unaprijeđenja realizacije saradnje.

6) Centralna CEEPUS kancelarija će imati funkciju koordinacije i evaluacije, a ugovorne strane će zadržati punu moć i kontrolu nad svojim nacionalnim budžetima za saradnju.

7) Centralna CEEPUS kancelarija će posebno:

- a. Obavijestiti Zajednički komitet na njegovom sljedećem sastanku o odlukama koje je donio generalni sekretar u periodu između sastanaka Zajedničkog komiteta o hitnim tehničkim i administrativnim pitanjima.
- b. Pripremiti godišnji izvještaj o napretku i preduzeti sveukupnu evaluaciju implementacije ovog sporazuma.
- c. Podnositi prijedloge za dalji razvoj saradnje.
- d. Pripremiti i organizovati sastanke Zajedničkog komiteta i radnih grupa i sačinjavati zapisnike sa sastanaka.
- e. Podržati sprovođenje odluka koje je usvojio Zajednički komitet.
- f. Razviti zajedničku strategiju odnosa sa javnošću za saradnju i savjetovati ugovorne strane o politikama informisanja.
- g. Objaviti informacije o saradnji između univerziteta zemalja ugovornica.

Član 6

1) Ugovorne strane će, u skladu sa ovim sporazumom, učiniti sve da izbjegnju ograničenja u pogledu slobodnog kretanja i boravka pojedinaca koji primaju CEEPUS IV stipendiju.

2) Ugovorne strane će preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim nacionalnim zakonima kako bi eliminisale administrativne i finansijske prepreke kako bi omogućile punu realizaciju saradnje.

Član 7

Revizija ovog sporazuma od strane Zajedničke komisije biće završena prije kraja četvrtke akademske godine nakon što sporazum stupi na snagu. Takva revizija će se zasnivati na opštoj procjeni saradnje.

Član 8

- 1) Svaki spor između ugovornih strana ili između ugovornih strana i Centralne CEEPUS kancelarije u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog sporazuma ili programa rada rješavaće se putem pregovora u dobroj namjeri i konsultacija između strana u sporu. Svaki spor koji se ne može riješiti takvim pregovorima i konsultacijama rješavaće Zajednički komitet sporazumno. U tu svrhu, Zajednički komitet može osnovati radnu grupu u skladu sa članom 3 stav 2 ovog sporazuma. Radna grupa može dati preporuke Zajedničkom komitetu za rješavanje spora. Ako Zajednički komitet ne može da riješi spor između ugovornih strana, svaka strana koja se ne slaže u sporu može pozvati na arbitražu.
- 2) Arbitražni sud se sastoji od tri člana. Svaka strana u sporu će imenovati jednog arbitra. Ova dva arbitra će imenovati trećeg arbitra, koji će djelovati kao predsjedavajući tribunala.
- 3) Arbitražni sud odlučuje o svom sedištu i donosi sopstveni poslovnik.
- 4) O odluci arbitražnog suda odlučuje se većinom glasova njegovih članova. Članovi arbitražnog suda ne mogu se uzdržati od glasanja. Odluka je konačna i obavezujuća za sve strane u sporu i ne može se uložiti žalba. Strane u sporu će se povinovati odluci bez odlaganja. U slučaju spora oko njenog značenja ili obima, arbitražni sud će, ako je potrebno, većinom glasova tumačiti odluku na zahtjev bilo koje strane u sporu.

Član 9

- 1) Ovaj sporazum će biti otvoren za potpisivanje svim ugovornim stranama CEEPUS III sporazuma.
- 2) Ovaj sporazum podliježe odobrenju država potpisnica u skladu sa njihovim odgovarajućim nacionalnim procedurama. Instrumenti odobrenja biće deponovani kod Centralne CEEPUS kancelarije kao depozitara ovog sporazuma.
- 3) Depozitar će obavijestiti sve ugovorne strane o primljenim obavještenjima i instrumentima odobrenja.
- 4) Original ovog sporazuma deponuje se kod depozitara.

Član 10

- 1) Ovaj sporazum stupa na snagu 1. maja 2025. godine, nakon što države potpisnice deponuju svoj instrument odobrenja. Ako je do tog datuma deponovano manje od tri instrumenta odobrenja, sporazum stupa na snagu prvog dana trećeg mjeseca nakon deponovanja trećeg instrumenta odobrenja. Sporazum ostaje na snazi sedam godina od dana stupanja na snagu.
- 2) Za države potpisnice koje deponuju svoj instrument o odobrenju nakon što ovaj sporazum stupi na snagu u skladu sa članom 10 stav 1, ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi od dana kada je instrument odobrenja deponovan.
- 3) Svaka ugovorna strana može u bilo kom trenutku predložiti reviziju ovog sporazuma. Takva revizija se dostavlja u pisanoj formi predsjedavajućem Zajedničkog komiteta i drugim ugovornim stranama najmanje šest nedjelja pre sastanka Zajedničkog komiteta, osim ako Zajednički komitet ne odluči drugačije. Odluke u vezi sa revizijom ovog sporazuma Zajednički komitet će usvojiti jednoglasno. Revizija će biti predmet potpisivanja i odobrenja od strane ugovornih strana u skladu sa njihovim nacionalnim procedurama. Instrumenti odobrenja deponuju se kod depozitara. Revizija stupa na snagu prvog dana trećeg meseca nakon deponovanja trećeg instrumenta odobrenja, osim ako u reviziji nije drugačije određeno.

Član 11

- 1) Ovaj sporazum ostaje otvoren za pristupanje državama koje nisu ugovorne strane CEEPUS III sporazuma na osnovu jednoglasne odluke Zajedničkog komiteta. Države koje nameravaju da pristupe ovom sporazumu pismeno će obavijestiti depozitara. Depozitar će obavijestiti druge ugovorne strane o namjeri države da pristupi ovom sporazumu.
- 2) Instrumenti pristupanja deponuju se kod Centralne CEEPUS kancelarije. Depozitar će obavijestiti ugovorne strane o deponovanim instrumentima pristupanja.
- 3) Za državu koja pristupi ovom sporazumu nakon njegovog stupanja na snagu, ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon deponovanja njenog instrumenta o pristupanju.
- 4) Države koje su pristupile ovom sporazumu nakon njegovog stupanja na snagu, učestvovalaće u aktivnostima CEEPUS IV kako je navedeno u programu rada iu skladu sa odlukama Zajedničkog komiteta.

Član 12

Svaka ugovorna strana može u bilo kom trenutku da se povuče iz ovog sporazuma uz prethodno pismeno obavještenje depozitaru. Takvo povlačenje stupa na snagu šest mjeseci od dana kada depozitar primi obavještenje o povlačenju.

Povlačenje ugovorne strane neće uticati na mreže, radnje i aktivnosti započete na osnovu ovog sporazuma prije nego što povlačenje stupa na snagu.

Član 13

Ugovorne strane priznaju značaj zaštite podataka i preduzimaju efikasne mjere za sprovođenje odgovarajućih standarda privatnosti u okviru Centralnoevropskog programa razmjene za univerzitetske studije.

Ugovorne strane su saglasne da će ovi standardi privatnosti za CEEPUS IV biti u skladu sa Evropskom opštom uredbom o zaštiti podataka i njenim uzastopnim propisima.

Sačinjeno u Varšavi, Poljska, xx.xx.xxxx u jednom originalu na engleskom jeziku.

Za Republiku Albaniju.....

Za Republiku Austriju.....

Za Republiku Bugarsku

Za Bosnu i Hercegovinu.....

Za Republiku Hrvatsku.....

Za Češku Republiku.....

Za Mađarsku.....

Za Republiku Moldaviju.....

Za Crnu Goru.....

Za Republiku Sjevernu Makedoniju.....

Za Republiku Poljsku

Za Rumuniju.....

Za Republiku Srbiju.....

Za Slovačku Republiku.....

Za Republiku Sloveniju.....